

Zpráva z expedice TAURUS 2016

Termín: 6.10. - 22.10.2016

Lokalita: Turecká vývěrová jeskyně ALTINBESIK a okolí

Cíle: prozkoumat možné prostory za druhým sifonem, najít propojení těchto prostor s povrchem pomocí radiotestu a průzkum širšího okolí jeskyně.

Účastníci expedice:	ZO 1-05 Geospeleos	Ondra Dufek
		Evžen Janoušek
		Martin Hota
		Roman Hota
		Pepa Loh
		Libor Čada
		Jarda Kladivo
		Standa Kraibich
		Jeroným Zapletal
		Jeroným Zapletal
	ZO 1-11 Barrandien	Mojmír Záviška
	ASPEG	Hakan Egimez
		Turgay Gonulalan
	Mugla University	Phd. Sena Akcer
		Phd. Bora Ön
	Istanbul University	Dr. Özlem Saracoglu

Průběh expedice:

6.10.2016 Večer odjezd expedičních aut z Prahy a Kladna.

8.10.2016 Sraz všech účastníků u města Akseki, příjezd k jeskyni, budování tábora, vystrojení první stěny a jezera nad stěnou.

9.10.2016 Vystrojení všech jezer čluny a lanového traverzu, transport materiálu k prvnímu sifonu.

10.10.2016 Transport materiálu jeskyní, proplavání prvního sifonu, transport za sifon, odběr vzorků sedimentů, objevení a zmapování odboček z hlavní chodby.

11.10.2016 Transport materiálu za sifonem, budování bivaku, povrchové družstvo hledá cestu terénem k místu, kde se bude měřit signál radiotestu.

12.10.2016 Všichni potápěči postupně odcházejí do bivaku v jeskyni.

13.10.2016 První den radiotestu, potápěči zapínají vysílač na prvním vytipovaném místě, na povrchu signál nenalezen. Na povrchu nad jeskyní objevena Jardova jeskyně a Jardova propast. Potápěči překonávají zával, objevují nové pokračování chodby a další sifon. Přijíždí 4 geologové z Istanbul University a Mugla University. Jeden potápěč se vrací pro další lahve se vzduchem, které jsou potřeba na překonání posledního sifonu.

14.10.2016 Transport lahví k poslednímu sifonu, odběr vzorků vody. Mapování nových prostor za závalem.

15.10.2016 druhý pokus radiotestu na jiném místě je opět negativní. Povrchové družstvo objevuje Soví závrtovou řadu a Soví propast. Pokus o proplavání posledního sifonu. Začátek stahování materiálu z jeskyně. V noci se všichni potápěči vrátili z jeskyně.

16.10.2016 Zpracování mapy nově objevených částí jeskyně. Povrchový průzkum řečiště Manavgatu od jeskyně proti proudu až k mostu. Objevení Pepova vývěru.

17.10.2016 Transport vybavení z jeskyně, mapování propasti Sedmnáctka.

18.10.2016 Poslední vynáška materiálu z jeskyně, odstrojení stěny a přenesení laminátového člunu na vstupní jezero.

19.10.2016 Povrchový průzkum oblasti na sever od vesnice Ürünlü, nalezena a prozkoumána propast Düdenli Bagit. Průzkum ponoru pod městečkem Ibradi.

20.10.2016 Povrchový průzkum oblasti kolem řeky Manavgat a v jeskyni Handost

21.10.2016 Ráno odjezd expedičních aut do ČR.

22.10.2016 V noci příjezd aut do Prahy a Kladna.

Výsledky expedice:

V jeskyni Altinbesik se nám podařil průnik posledním závalem, objevili jsme dalších několik set metrů chodeb ukončených sifonem. Průnik sifonem skončil po sto metrech v hloubce 15 metrů s možností dalšího pokračování.

Byla dolezena a domapována odbočka u propasti „SEDMNÁCTKA“ a nalezeny další dvě malé odbočky z hlavní chodby mezi čtvrtým a pátým jezerem, které spolu zjevně komunikují.

Byly odebrány vzorky sedimentů a vody pro turecké geology.

Radiotestem se nepodařilo najít propojení koncových částí jeskyně s povrchem.

Při hledání signálu vysílače radiotestu na povrchu byly nalezeny nadějně propasti (Soví závrtová řada) přímo nad koncovou partií jeskyně Altinbesik. V těchto místech jsme objevili také malou horizontální jeskyni.

Díky extrémně nízkému stavu vody v řece Manavgat jsme mohli projít řečiště od jeskyně proti proudu až k silničnímu mostu. Nalezli jsme dva suché potenciální vývěry z jeskyně. Jeden byl dlouhý 200metrů a končil sifonem.

V širším okolí byla lokalizována a prozkoumána propast Düdenli Bagit(-56m) a jeskyně Handost, vhodná pro další speleopotápěčský průzkum.

U městečka IBRADI byl nalezen zasucený suchý ponor s předsunutou retenční nádrží. Ponor leží přímo v ose pokračování jeskyně Altinbesik.

Jeskyně **ALTINBESIK**. Vchod 37°02.384N, 031°37.922E 473m.n.m.

V koncové části jeskyně jsme objevili 274 m nových chodeb, které končí jezerem a dalším sifonem. Rozdíl hladin mezi Lake of Chance a tímto jezerem je +45m. Sifon se nepodařilo proplavat, průzkum skončil v hloubce -15m ve vzdálenosti 100m.

Mezi 4. a5. jezerem jsme objevili a zmapovali dvě malé odbočky z hlavní chodby o celkové délce (35+48) 83m.

Mezi 3. a 4. jezerem jsme domapovali odbočku k propasti SEMNÁCTKA s celkovou délkou 114m a převýšením 22,5m.

JERONÝMOVA JESKYNĚ 37°03.834N 031°37.244E 1126m.n.m.

Se nachází v jižním svahu malého škrapového závrtu. Malým otvorem se proleze dvoumetrovým stupněm do horizontální chodby s orientací na východ, která je dlouhá 13m a 2-3m vysoká. Má rovné, zahliněné dno a končí malou zahliněnou propástkou. Chodba je na stěnách bohatě vyzdobená, v zadní části je uprostřed chodby stalagmit.

JARDOVA PROPAST 37°03.817N 031°37.260E 1122m.n.m.

Osm metrů hluboký závrt, který pokračuje pětimetrou propástkou. Místo měření radiosignálu.

SOVÍ ZÁVRTOVÁ ŘADA 37°03.458N 031°37.271E 1052m.n.m.

Mohutně vyvinutá závrtová řada ve směru sever – jih, propásky hluboké 8-10m. Nejhlubší je na křížení puklin, dno prozkoumáno a je bez pokračování.

SOVÍ PROPAST 37°03.439N 031°37.339E 1075m.n.m.

Velká, krásně vykroužená a zkrasovělá propast blízko hřebene. Závrt hluboky 10m, propast -16m, celková hloubka 26m. Na dně je vidět pokračování, ale je zaházené kameny.

DÜDENLI BAGIT 37°01.145N 031°33.811E 1087m.n.m.

Hluboká propast blízko nevýrazného vrcholu. Hloubka -56m, průměr vstupní části 4m. Propast nám ukázal místní pastevec a průvodce Zeki.

PONOR IBRADI 37°05.165N 31°36.119E 984m.n.m.

V tomto období suchý ponor s předsunutou retenční nádrží. Ponor leží přímo v ose pokračování jeskyně Altinbesik. Vchod je po několika metrech zavalený, vypadá však nadějně pro další průstup.

PEPŮV VÝVĚŘ N37,05314 E031,64493 392m.n.m.

V tomto období suchý vývěr nad hladinou řeky Manavgat. Délka chodby 200m, azimut 345°.

KRTKŮV VÝVĚŘ 37°03.203N 031°38.704E 345m.n.m.

Vývěr na pravém břehu řeky Manavgat.

JESKYNĚ HANDOST 37°04.967N 031°39.263E 561m.n.m.

N 37,08279 E 031,65394 561m.n.m.

Mohutná vývěrová jeskyně s délkou jednoho kilometru prozkoumaná v roce 1992 francouzskými jeskyňáři. V tomto suchém období byla hladina prvního jezera se sifonem snížena o 8m.

Vhodná jeskyně pro další speleopotápěčský průzkum.

**Expedici podpořili: Jan Herget, Jakub Vokřál, Martin Sluka, Jeroným Zapletal, Pavel Šroubek
Speleozáchranná služba ČSS**

Autor: Evžen Janoušek